

İstifham Sanatı

İstifham Sanatı Nedir Hakkında Kısaca Bilgi ve Örnekler

Anlatılan duyguyu daha güçlü vermek için soru sorulmasıdır. Ancak bu soruya cevap beklenmez. Daha doğrusu şair sorduğu sorunun yanıtını zaten biliyordur, ama şiire ahenk ve anlam çeşitliliği katmak amacıyla soru sorar ve hatta bazen bu soruyu kendi kendine yanıtlar.

Nur yağın geceler, gündüzler nerde
Neşe paylaştığım öksüzler nerde
Dost yollar, dost yüzler, dost evler nerde
Huzura erdiğim bayramlar hani?

Yıllar var ben onu hiç unutmadım

O beni sorar mı hatırlar mı ki?

Büsbütün silinip gitti mi adım?
Gönlünün vefası bu kadar mı ki?
Ne istedin ki benden yetiyordum ben bana?
Sen ümit vermeseydin tutulur muydum sana?

Yıllar var, ben onu hiç unutmadım
O beni sorar mı hatırlar mı ki?

İstifham Sanatı ile ilgili AYT örnek test soruları ve çözümleri

Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen sanat yoktur?

- A) Bizden evvel buraya inen üç dört arkadaşı
Kurmuştu lar tutuşan ocağa karşı bağdaş (Mecaz-ı Mürsel)
- B) Karlar etrafı beyaz bir karanlığa gömdü
Kar değil, gökyüzünden yağın beyaz ölümdü (Tezat)
- C) Sardı katil gece dünyayı siyah bir kefene
Bir emel yıldızı göz kırpmıyor ancak aradan (Teşhis)
- D) Öyle bir boşandın ki çöle benzer ömrüme
Bir Nuh tufanı oldu, sel değil, sağanak değil (Telmih)
- E) Çiziyorum havaya dünyamı bir çiçekle
Ve hayran bakıyorum bu rüya gibi şekle (İstifham)

ÇÖZÜM: A, B, C, D seçeneklerinden verilenlerle parantez içindeki sanat uyumaktadır. E seçeneğinde herhangi bir soru sorulmadığından cevabın "istifham sanatı" olma olasılığı yoktur. Bu dizelede istiare ve teşbih gibi edebi sanatlar kullanılmıştır.

Ayva sarı nar kırmızı sonbahar!
Her yıl biraz daha benimsediğim.
Ne dönüp duruyor havada kuşlar?
Nerden çıktı bu cenaze? Ölen kim?
Bu kaçınıcı bahçe gördüm tarumar?

Bu dizelerde seçeneklerde verilen söz sanatlarından hangileri kullanılmıştır?

- A) Kinaye - benzetme

- B) Tenasüp - istifham
- C) İstifham - kişileştirme
- D) Telmih - tevriye
- E) Tecahüliarif - tezat

Cevap: B

Aşağıdaki dizelerin hangisinde istifham sanatına yer verilmiştir?

- A) Azrail mi başımda gülümsüyor yoksa sen misin?
Söyle gülüm ruhumu saracak kefen misin?
- B) Ben ki, toprak altında bir devim, kurtar beni
Okunu çek bağrımdan; yandı cânım, bir su ver
- C) Bir ağacın titreyen yaprağına koy beni
Bir kez olsun, yaralı bir İstanbul say beni
- D) İnce hesaplarla biz bizi yerken
Ya sabah geç geldin ya akşam erken
- E) Dursam bulanırdım şişede, tasta
Çağlayan sellerde durulan benim

Cevap: A

Nedir bu savaş insanlarda barış azmi yok mu?
Kan dökücü mızrağı atıp zeytin dalı tutmak yok mu?

Yukarıdaki beyitte aşağıdaki edebi sanatlardan hangi ikisi kullanılmıştır?

- A) İstifham - Teşbih
- B) İstifham - Leffüneşr
- C) İstifham - Nida
- D) Cinas - Tenasüp
- E) İstiare - Telmih

Cevap: B